RICHTLIJN VAN DE RAAD

van 12 januari 1967

betreffende de verwezenlijking van de vrijheid van vestiging en het vrij verrichten van diensten voor de niet in loondienst verrichte werkzaamheden behorende tot :

1. de sector „handel in onroerende goederen (uitgezonderd 6401)" (groep ex 640 I.S.I.C.)

2. de sector bepaalde „diensten aan ondernemingen, niet elders ingedeeld" (groep 839 I.S.I.C.)

(67/43/EEG)

DE RAAD VAN DE EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 54, leden 2 en 3, en artikel 63, leden 2 en 3,

Gelet op het Algemeen Programma voor de opheffing van de beperkingen van de vrijheid van vestiging (1), inzonderheid op titel IV A,

Gelet op het Algemeen Programma voor de opheffing van de beperkingen van het vrij verrichten van diensten (2), inzonderheid op titel V C,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europese Parlement (3),

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité (4),

Overwegende dat de Algemene Programma's voorschrijven dat elke op de nationaliteit gebaseerde discriminerende behandeling ter zake van de vestiging en het verrichten van diensten in de sectoren handel in onroerende goederen en diensten aan ondernemingen, niet elders ingedeeld, vóór het einde van het tweede jaar van de tweede etappe dient te zijn opgeheven ;

Overwegende dat het mogelijk is zulks te vereenvoudigen door met betrekking tot de verwezenlijking van de vrijheid van vestiging en het vrij verrichten van diensten deze beide sectoren in één richtlijn gezamenlijk te behandelen ;

Overwegende dat bepaalde werkzaamheden in de sectoren handel in onroerende goederen en diensten aan ondernemingen, niet elders ingedeeld, niet onder deze richtlijn vallen daar deze werkzaamheden hetzij tot bedrijfstakken behoren waarvoor afzonderlijke richtlijnen zullen worden vastgesteld, dan wel volgens het tijdschema van de Algemene Programma's eerst op een later tijdstip dienen te zijn geliberaliseerd ;

Overwegende dat afzonderlijke richtlijnen zijn vastgesteld of zullen worden vastgesteld voor bepaalde werkzaamheden die in economisch opzicht verwant zijn aan de in deze richtlijn bedoelde werkzaamheden, maar die behoren tot bedrijfstakken die bij andere groepen van de I.S.I.C.-naamlijst zijn ingedeeld ;

Overwegende dat de bepalingen van deze richtlijn, die betrekking hebben op arbeidsbemiddelingsbureaus, niet van toepassing zijn op arbeidsbemiddeling van overheidswege ;

Overwegende dat afzonderlijke richtlijnen, toepasselijk op alle niet in loondienst verrichte werkzaamheden, zijn vastgesteld (5) of zullen worden vastgesteld met betrekking tot de bepalingen voor de verplaatsing en het verblijf van de begunstigden, alsmede, voor zover nodig, richtlijnen voor de coördinatie van de waarborgen die de Lid-Staten ter bescherming van de belangen van vennoten en derden van vennootschappen verlangen ;

Overwegende dat, overeenkomstig de bepalingen van het Algemeen Programma voor de opheffing van de beperkingen van de vrijheid van vestiging, de beperkingen inzake de bevoegdheid om zich aan te sluiten bij beroeps- en bedrijfsorganisaties, voor zover de beroepswerkzaamheden van de betrokkene de uitoefening van deze bevoegdheid medebrengen, moeten worden opgeheven ;

Overwegende dat de regeling voor de werknemers in loondienst, die degene die de dienst verricht vergezellen of voor rekening van deze laatste handelen, valt onder de maatregelen die worden getroffen uit hoofde van de artikelen 48 en 49 van het Verdrag ;

Overwegende dat het niet nodig is op de in deze richtlijn genoemde gebieden thans reeds bepalingen inzake de coördinatie van de voorschriften en de erkenning van diploma's, certificaten en andere titels vast te stellen, maar dat eventueel overgangsmaatregelen kunnen worden getroffen,

(1) PB no. 2 van 15. 1. 1962, blz. 36/62.
(2) PB no. 2 van 15. 1. 1962, blz. 32/62.
(3) PB no. 96 van 2. 6. 1965, blz. 1704/65.
(4) PB no. 33 van 1. 3. 1965, blz. 507/65.

(5) Richtlijn van de Raad no. 64/220/EEG van 25. 2. 1964 — PB no. 56 van 4. 4. 1964, blz. 845/64.

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD :

Artikel 1

De Lid-Staten heffen ten gunste van de in titel I van de Algemene Programma's voor de opheffing van de beperkingen van de vrijheid van vestiging en het vrij verrichten van diensten genoemde natuurlijke personen en vennootschappen, hierna begunstigden genoemd, de onder titel III van die Programma's bedoelde beperkingen op ten aanzien van de toegang tot en de uitoefening van de in de artikelen 2 en 3 genoemde werkzaamheden.

Artikel 2

(Handel in onroerende goederen)

1. De bepalingen van deze richtlijn zijn van toepassing op de niet in loondienst verrichte werkzaamheden op het gebied van de handel in onroerende goederen, genoemd in bijlage I van het Algemeen Programma voor de opheffing van de beperkingen van de vrijheid van vestiging (groep ex 640, met uitzondering van de werkzaamheden van landmeter).

2. Deze groep omvat alle transacties in onroerende goederen, verricht door personen of vennootschappen, die beroepshalve hun inkomen verwerven,

— hetzij uit aan- en verkoop, verhuur of beheer
  — van al dan niet gebouwd onroerend goed, en in het bijzonder van voor industrieel of commercieel gebruik of voor andere beroepsuitoefening bestemde ruimten en van woonruimten,
  — of van rechten op deze categorieën goederen,
— hetzij door op te treden als deskundige of tussenpersoon bij transacties inzake deze goederen of rechten.

3. De beperkingen van deze werkzaamheden worden opgeheven ongeacht de benaming van degenen die deze werkzaamheden uitoefenen.

Momenteel zijn in de Lid-Staten de volgende benamingen in gebruik :

In België :

— agents immobiliers, marchands de biens, conseils immobiliers,
makelaars-handelaars in onroerende goederen, raadgevers in onroerende zaken,
— lotisseurs,
verkavelaars,
— administrateurs de biens, gérants et régisseurs d'immeubles,
beheerders van onroerende goederen,
— syndics de copropriété,
syndici van medeëigendom,
— agences de location,
verhuuragentschappen,
— promoteurs d'opérations de construction,
promotoren van bouwverrichtingen,
— sociétés immobilières sous leurs diverses formes,
vennootschappen in onroerende goederen onder hun verschillende vormen,
— experts immobiliers,
deskundigen inzake onroerende goederen.

In Duitsland:

— Immobilien-, Hypotheken- und Finanzmakler,
— Immobilientaxatoren, Immobilienschätzer, Immobiliensachverständige,
— Immobilienhändler, Grundstückverwertungsgesellschaften,
— Baubetreuer,
— Immobilien-, Haus- und Vermögensverwalter.

In Frankrijk :

— marchands de biens et agents immobiliers,
— lotisseurs,
— administrateurs de biens, gérants et régisseurs d'immeubles,
— syndics de copropriété,
— agences de location,
— promoteurs d'opérations de construction,
— sociétés immobilières sous leurs diverses formes,
— experts immobiliers et fonciers.

In Italië :

— intermediari nell'acquisto, nella vendita o nell'affitto o nella locazione di terreni urbani e fondi rustici,
— intermediari nell'acquisto, nella vendita o locazione di fabbricati ad uso di abitazione, albergo, pensione, autorimessa o ad uso commerciale, industriale o professionale,
— agenzie od imprese per la compra-vendita di immobili per gli usi predetti,
— agenzie od imprese di riscossione di canoni di affitto, di fondi rustici o di locazione di immobili urbani,
— amministratori e gerenti di immobili.

In Luxemburg:

— agences immobilières,
— gérances d'immeubles,
— sociétés immobilières,
— experts immobiliers et fonciers.

In Nederland :

— makelaars in onroerende goederen, tussenpersonen in onroerende goederen (niet zijnde makelaars), taxateurs van onroerende goederen,

— woningbureaus, woningruilcentrales, bouw- en bemiddelingsbureaus, administratiekantoren van onroerende goederen, bouw- en exploitatiemaatschappijen (waaronder begrepen bouwfondsen, bouwkassen en woningbouwcoöperaties).

Artikel 3

(Diensten aan ondernemingen, niet elders ingedeeld)

1. De bepalingen van deze richtlijn zijn eveneens van toepassing op de niet in loondienst verrichte werkzaamheden, ressorterende onder de „diensten aan ondernemingen, niet elders ingedeeld", genoemd in bijlage I van het Algemeen Programma voor de opheffing van de beperkingen van de vrijheid van vestiging (groep 839 I.S.I.C.), met uitzondering van de werkzaamheden

— op het gebied van de pers,

— van douane-agent,

— van adviseurs voor economische, financiële, commerciële en statistische vraagstukken, alsmede voor arbeidsvraagstukken,

— van incassobureaus.

2. Overeenkomstig het voorgaande lid is deze richtlijn van toepassing op de werkzaamheden die hierna op de volgende wijze worden ingedeeld :

a) particuliere arbeidsbemiddelingsbureaus,

b) inlichtingenbureaus, bewakingsdiensten,

c) reclamebureaus,

d) het organiseren van particuliere manifestaties op het gebied van de handel (met name beurzen, tentoonstellingen, handelsdagen, enz.),

e) bureaus voor dienstverlening aan kantoren, met inbegrip van het verhuren van machines en elektronische apparaten en van vertaalbureaus,

f) adviesbureaus voor bedrijfsorganisatie,

g) werkzaamheden op letterkundig en kunstzinnig gebied,

h) werkzaamheden van taxateur, behalve in het verzekeringswezen,

i) werkzaamheden van tolk,

j) knipseldienst.

Artikel 4

De bepalingen van deze richtlijn zijn, wat de betrokken Lid-Staat betreft, niet van toepassing op de werkzaamheden die ter uitoefening van het openbaar gezag in deze staat geschieden (artikel 55, eerste alinea van het Verdrag). Het betreft hier :

a) *in alle Lid-Staten :* de werkzaamheden van veld- en boswachters, jacht- en visserij-opzieners ;

b) *in Italië :* de werkzaamheden van beëdigde bewakers („guardia giurata").

Artikel 5

1. De Lid-Staten heffen de beperkingen op welke met name

a) de begunstigden verhinderen zich in het ontvangende land te vestigen of daar diensten te verrichten onder dezelfde voorwaarden en met gelijke rechten als de onderdanen van dat land ;

b) voortvloeien uit een administratieve handelwijze die ten gevolge heeft dat op de begunstigden, in vergelijking tot de nationale onderdanen, een discriminerende behandeling wordt toegepast.

2. Onder de op te heffen beperkingen komen in het bijzonder voor die, welke zijn vervat in de bepalingen die voor de begunstigden op de volgende wijze een verbod of beperking inhouden van de vestiging of het verrichten van diensten :

a) *in België :* door de verplichting in het bezit te zijn van een beroepskaart (artikel 1 der wet van 19 februari 1965) ;

b) *in Frankrijk :* door de verplichting in het bezit te zijn van een legitimatiebewijs als buitenlands handelaar („carte d'identité d'étranger commerçant") („décret-loi" van 12 november 1938, „décret" van 2 februari 1939, „loi" van 8 oktober 1940, „loi" van 10 april 1954, „décret" no. 59-852 van 9 juli 1959) ;

c) *in Italië :* door het eisen van de Italiaanse nationaliteit

— voor de uitoefening van het beroep van taxateur (stimatore pubblico) en expert (perito ed esperto) (artikel 32 no. 3 van „Regio Decreto" no. 2011 van 20 september 1934) ;

— om op de „Ruolo dei mediatori" te kunnen worden ingeschreven („legge" no. 253 van 21 maart 1958) ;

— voor de uitoefening van het beroep van tolk („interprete indipendente") (artikel 123 van de „testo unico" van de wetten op de openbare veiligheid, goedgekeurd bij „Regio Decreto" no. 773 van 18 juni 1931 ; de artikelen 234, 236 en 239 van de uitvoeringsverordening van de „testo unico", goedgekeurd bij „Regio Decreto" no. 635 van 6 mei 1940) ;

— voor de diensten van commerciële inlichtingenbureaus voor rekening van particulieren (artikel 134 van de „testo unico" van de wetten op de openbare veiligheid).

d) *in Luxemburg :* door de beperkte geldigheidsduur van de aan buitenlanders verleende vergunningen, bedoeld in artikel 21 van de Luxemburgse „loi" van 2 juni 1962 (Mémorial A no. 31 van 19 juni 1962).

Artikel 6

1. De Lid-Staten zien erop toe dat de door deze richtlijn begunstigden het recht hebben zich aan te sluiten bij beroeps- en bedrijfsorganisaties onder dezelfde voorwaarden en met dezelfde rechten en verplichtingen als de eigen onderdanen.

2. In geval van vestiging brengt het recht van aansluiting mede het recht binnen de beroeps- of bedrijfsorganisatie verkiesbaar of benoembaar te zijn in een bestuursfunctie. Deze bestuursfuncties kunnen echter aan de eigen onderdanen worden voorbehouden, wanneer de betrokken organisatie uit hoofde van een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling deelneemt aan de uitoefening van het openbaar gezag.

3. In Luxemburg houdt het lidmaatschap van de Kamer van Koophandel en van de Ambachtskamer voor de door deze richtlijn begunstigden niet het recht in deel te nemen aan de verkiezing van de bestuursorganen.

Artikel 7

De Lid-Staten verlenen aan diegenen van hun onderdanen, die zich voor het verrichten van een van de in de artikelen 2 en 3 genoemde werkzaamheden naar een andere Lid-Staat begeven, geen steun waardoor de voorwaarden voor vestiging kunnen worden vervalst.

Artikel 8

1. Indien een ontvangende Lid-Staat van zijn onderdanen voor de toegang tot een van de in de artikelen 2 en 3 genoemde werkzaamheden een bewijs van goed zedelijk gedrag en het bewijs dat voorheen geen faillissement heeft plaatsgehad, of slechts een van beide bewijzen eist, erkent deze Lid-Staat als voldoende bewijs voor de onderdanen der andere Lid-Staten het overleggen van een uittreksel uit het strafregister of, bij het ontbreken daarvan, van een gelijkwaardig document, afgegeven door een bevoegde gerechtelijke of administratieve autoriteit van het land van oorsprong of van herkomst, waaruit blijkt dat aan deze eisen is voldaan.

2. Indien een ontvangende Lid-Staat voor de toegang tot een van de in de artikelen 2 en 3 genoemde werkzaamheden van zijn onderdanen het bewijs eist dat voorheen tegen hen geen straf- of tuchtmaatregelen met betrekking tot de uitoefening van het beroep, noch administratieve maatregelen (bijvoorbeeld ontzetting uit het recht een bepaald beroep uit te oefenen, uitsluiting van een beroepsuitoefening of schrapping van de lijst) werden getroffen, erkent deze Lid-Staat als voldoende bewijs voor de onderdanen der andere Lid-Staten een document, afgegeven door een bevoegde gerechtelijke of administratieve autoriteit van het land van oorsprong of van herkomst, waaruit blijkt dat aan deze eisen is voldaan.

3. Indien de in de leden 1 en 2 bedoelde documenten door het land van oorsprong of herkomst niet kunnen worden afgegeven voor het feit dat er geen faillissement heeft plaatsgehad of dat er geen straf- of tuchtmaatregelen met betrekking tot de uitoefening van het beroep werden getroffen, kunnen deze documenten worden vervangen door een door betrokkene onder ede afgelegde verklaring ten overstaan van een gerechtelijke of administratieve autoriteit, een notaris of een bevoegde beroeps- of bedrijfsorganisatie in het land van oorsprong of herkomst.

4. De overeenkomstig de voorgaande leden afgegeven documenten mogen bij overlegging niet ouder zijn dan drie maanden.

5. De Lid-Staten wijzen binnen de in artikel 10 genoemde termijn de instanties en organisaties aan, die voor de afgifte van bovenbedoelde documenten bevoegd zijn ; zij stellen de overige Lid-Staten en de Commissie onmiddellijk daarvan in kennis.

6. Indien in de ontvangende Lid-Staat de financiële draagkracht moet worden bewezen, erkent deze staat de door de banken van het land van oorsprong of herkomst afgegeven verklaringen als gelijkwaardig aan die welke op zijn eigen grondgebied zijn afgegeven.

Artikel 9

De Lid-Staten die de toegang tot het beroep afhankelijk stellen van het afleggen van een eed gaan na, of de eed door vreemdelingen in de thans daarvoor geldende formule kan worden afgelegd. Zo niet, dan aanvaarden zij een passende en gelijkwaardige formule.

Artikel 10

Binnen een termijn van zes maanden volgende op de kennisgeving van deze richtlijn treffen de Lid-Staten de nodige maatregelen voor het volgen van deze richtlijn ; zij stellen de Commissie onmiddellijk daarvan in kennis.

Artikel 11

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.

Gedaan te Brussel, 12 januari 1967.

Voor de Raad

De Voorzitter

R. VAN ELSLANDE